AYLIK MİZAH DERGİSİ • YIL : 10

KARİKATÜR

SAYI : 110 • MAYIS / 2002

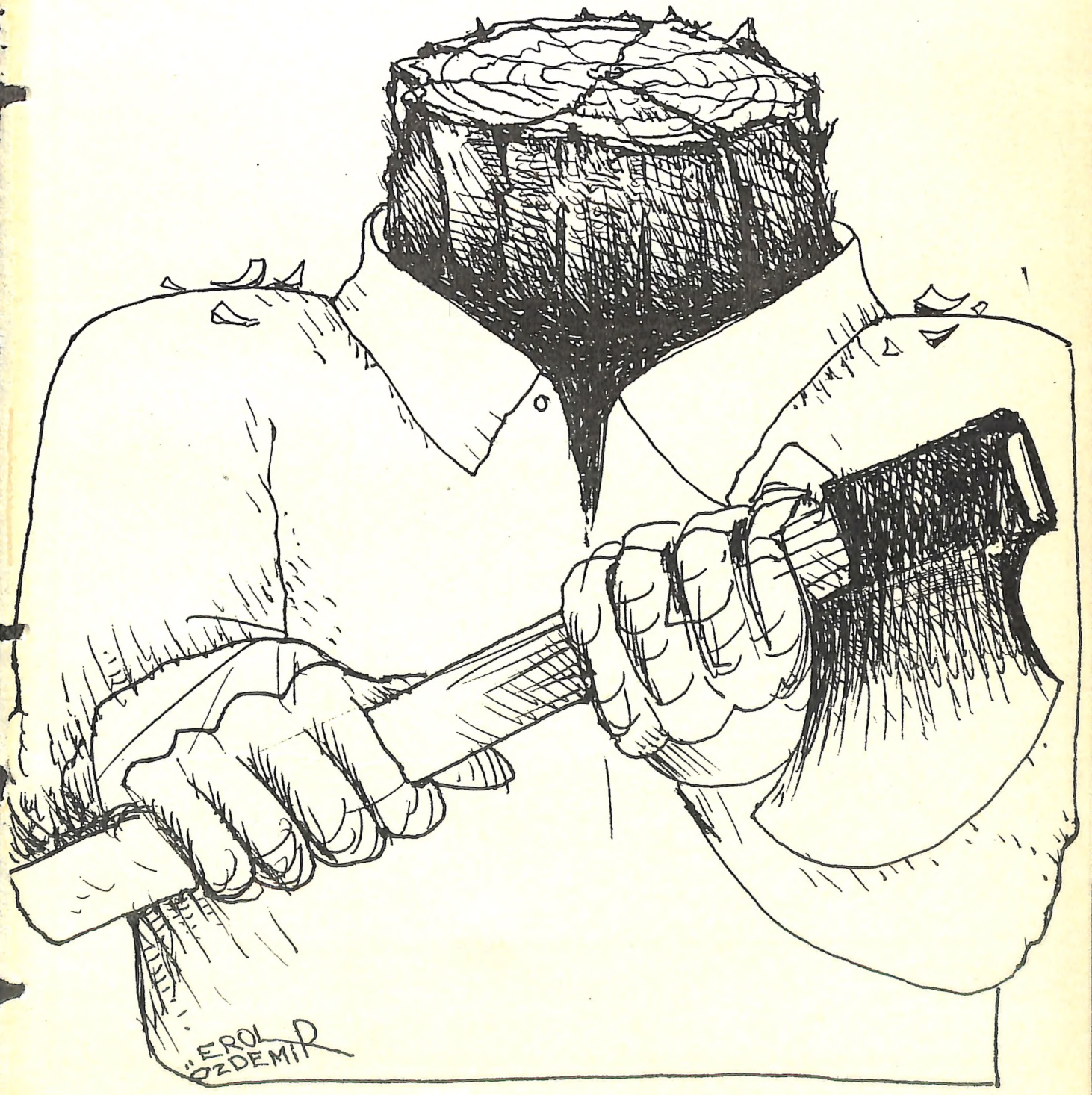

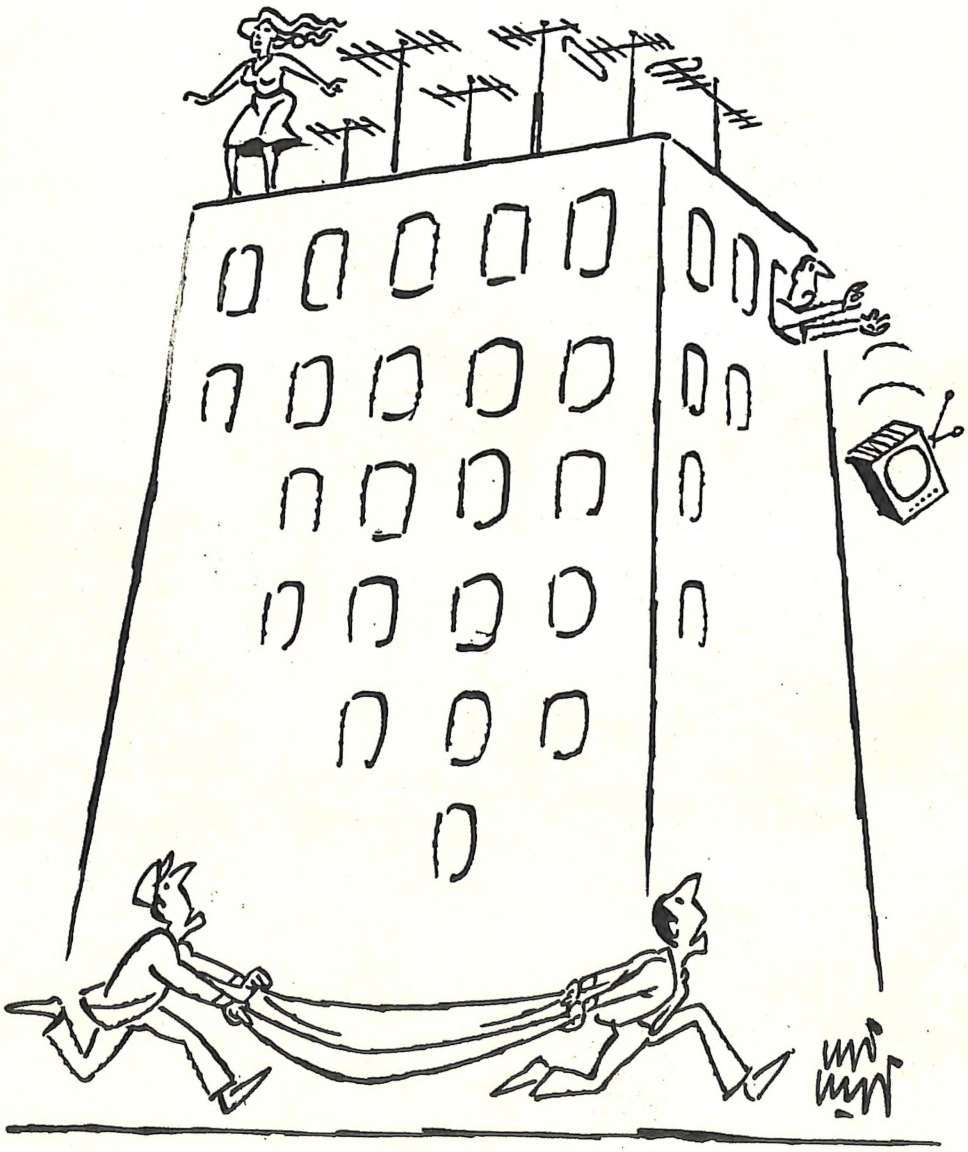

ALİ ULVİ ERSOY

SAHİBİ VE YAYIN YÖNETMENİ
KARİKATÜRCÜLER DERNEĞİ
ANKARA TEMSİLCİLİĞİ ADINA
METİN PEKER

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
MURAT ÖZMENEK

YAYIN KURULU

BÜLENT OKUTAN
CUMHUR GAZİOĞLU
OKTAY BİNGÖL
ORHAN TÜLEYLİOĞLU
MURAT SAYIN

KATKIDA BULUNANLAR

ALİ ULVİ ERSOY
ALİ ŞUR
ALİ HERKÜL ÇELİKKOL
ALİ ŞÜKRÜ FİDAN
AHMET ERKANLI
AKİL DANE HERZEKAR
A. TEOMAN SANALAN
AKIN ÖNDER
BAYRAM ALİ KARA
BURHAN ÖZOYAL
CEM KENAN ÖNGÜ
CEMAL ARIĞ
CEZMİ ERMİŞ
CİHAN DEMİRCİ
ERDOĞAN BAŞOL
ERDOĞAN KARAYEL
ERAY ÖZBEK
ERCAN BAYSAL
ERGÜL AKTAŞ
EROL ÖZDEMİR
HASAN SEÇKİN
HASAN UYSAL
HÜSEYİN ATABAŞ
HÜSEYİN TANYERİ
GÜNGÖR KABAKÇIOĞLU
İSMET LOKMAN
KADİR DOĞRUER
MUHİTTİN KÖROĞLU
MUSTAFA BİLGİN
NECATİ ABACI
NURİ BİLGİN
OĞUZ GÜREL
ORHAN ENEZ
ÖZCAN ÇALIŞKAN
TAYFUN AKGÜL
TONGUÇ YAŞAR
SERDAR ÇAKIRER
YENER ÇAKMAK
YİĞİT ÖZGÜR

DERGİ TEMSİLCİLİKLERİ
Bursa/Mümin Bayram/İzmir·Cem Koç/
Trabzon·Adnan Taç/Sinop·Seyit Saatçi
Zonguldak·Kürşat Coşkun

DİZGİ: DAMAR LTD. ŞTİ. · ANKARA
Özveren Sok. 3/8 Demirtepe Tel: 0.312. 232 01 11

BASKI: KUBAN MATBAACILIK YAYINCILIK · ANKARA
Matbaacılar Sitesi 558. Sok. No:20 Tel: 0.312. 395 20 70

İRTİBAT VE YAZIŞMA ADRESİ:
Konur Sok. 31/10 Kızılay-ANKARA Tel-Faks: 0.312. 417 37 28

POSTA ÇEK NO: 104902 METİN PEKER
Altı Ay: 24.000.000 TL - Bir Yıllık: 48.000.000 TL.
Altı Ay: 30.000.000 TL. Bir Yıllık: 60.000.000 TL.(Resmi Dairelere)

KAPAK KARİKATÜRÜ: EROL ÖZDEMİR

Karikatür Dergisi'ndeki eserler yazılı izin alınmadan kesinlikle yayımlanamaz.

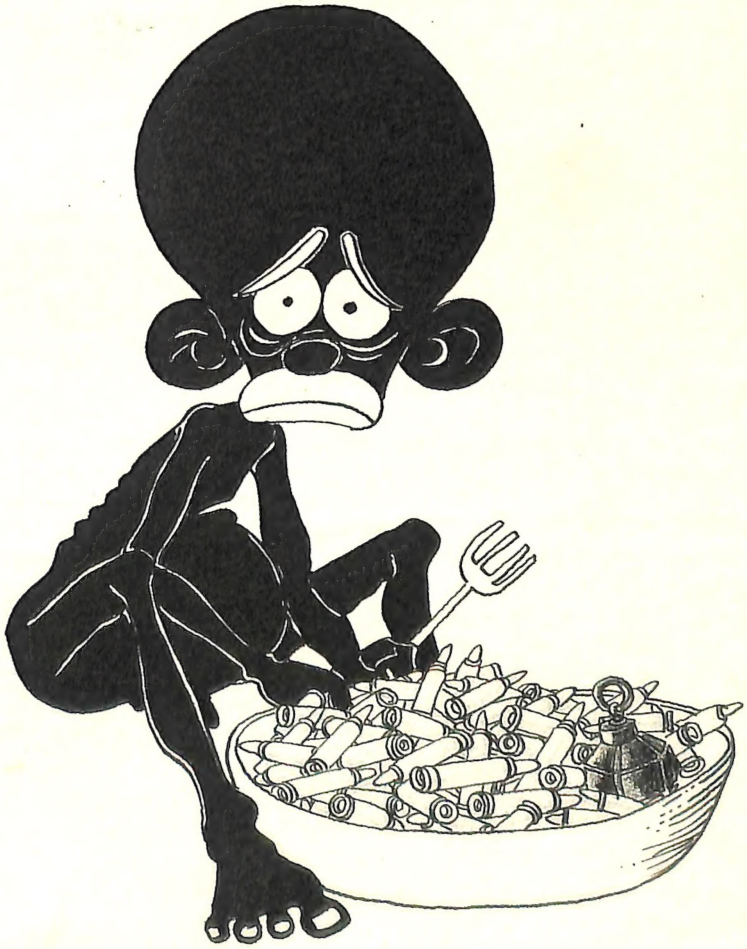

MURAT SAYIN

MAKSAT MUHABBET

hASAN uYSAL

ALÜÜ! GENÇ KUŞAK SESİM GELÖR MÜÜ?

Kendi kuşağımı "talihsiz kuşak" olarak görmekten, artık vazgeçtim. Çünkü 80 kuşağının durumu çok daha vahim. Kendilerini, birdenbire pislik ve kandan oluşan bir ortamda buluverdiler. Doğal olarak, içinde bulundukları durumdan, bizler kadar etkilenmiyorlar. Dünyaya böyle bir ortamda geldikleri için, sanırım olan bitenden, bizler kadar etkilenmiyorlar.

Aldıkları eğitimden memnun değiller. Kurdukları ilişkilerden de... Gelecek kagıları çok fazla. Genellikle aileleri ile, daha önceki kuşaklara oranla, daha fazla çatışıyorlar. Güvensizlik, korku, tedirginlik... Bizlere göre, daha az okuyorlar, daha az tartışıyorlar. Bizlere göre ise daha fazla seyrediyorlar. Buna ister tv, ister sinema, ister bilgisayar, ister olan biteni seyretmek deyin...

Genç kuşakla oturup, tartışmayı çok seviyorum. Daha doğrusu bunu bir görev biliyorum. Bunca ilkesizlik ve ahlaksızlık içinde, dahası içinde bulundukları boşluk ortamında, bir şeyler anlatmaya can atıyorum.

Örneğin, yaşamı, üretmenin, yaratıcı üretim üzerine kurmanın önemini, bunun insana vereceği güven ve mutluluğu, insan ilişkilerinde dikkat edilecek noktaları anlatıyorum kendimce. Doğru mu anlatıyorum, doğru mu yapıyorum bilmiyorum açıkcası. Öyle ya, ne şimdiki değerler bizim değerlerimiz, ne yeni dünya, bizim dünyamız;

"Yaşamınızı ilişkiler, birliktelikler, para ya da hayal üzerine sakın kurmayın. Tabii ki insan ilişkisiz yaşanmaz. Ama yaşam ilişki üzerine de kurulmaz. Yani ilişkisiz yaşamayın ama ilişki için de yaşamayın. Yani herhangi bir ilişkiye, insana, bağımlı yaşamayın! Bu söz, para ya da hayal için de geçerli. Yaşamınızı yaratıcı üretim üzerine kurun. Bunu gerçekleştirmek için bilginizi sürekli artırmak, her şeyi sorgulayıp yargılamak, kültür kalitenizi ise yükseltmek zorundasınız. Yaratıp üretmek, insanı tatmin edebilecek en güzel duygudur. Hele bunun, giderek daha çok insanla paylaşılması... Resim veya yontu yapmak, karikatür çizmek, roman, öykü, şiir ya da oyun yazmak... Bir buluş da olabilir örneğin bu..."

Biz yaşamımızda, bırakın "önce çıkar" demeyi, çıkarımız üzerine çalışma yapmayı bile, ahlaksızlık bilen bir kuşağız. Şimdi olan bitenlere, olup bitenlere seyirci kalınmasına akıl sır erdiremeyen bir kuşak.

– Rüşvet yemeyen mi var? Yemeyip aç mı kalayım? Kusura bakmayın ama ben o kadar şapşal değilim!

O gün ağzım açık kalmıştı, 25 yaşında, Yargıtay'da memurluk yapan genç kızın sözlerinden. Sözünü tamamladığında, ısrarla gözünün içine baktım, "Belki bunu canına tak ettiğinden söylüyor" diye düşünüp. Gözlerini kaçırır, başını eğer sandım. Eğmedi...

– Sana bir şey sorayım, dedim. Diyelim ki, Yargıtay'da 8 ay sonra görüşülebilecek bir dosyayı öne almak karşılığında 10 milyar lira rüşvet aldın. Bu on milyar lira, elbette ki ayda 250 milyon lira aylık alan bir memuru ihya eder. Bu parayla özendiğin kıyafetleri alabilir, özlem çektiğin, mükellef bir tatil yapabilirsin. Ancak, diyelim ki bu lay ortaya çıktı. Rüşvetçi olarak çıkacak adından bu lekeyi silmek için, ne kadar harcaman gerekir? Yüz milyar... beş yüz... ya da trilyon? Ne kadar harcarsan harca, bu lekeyi silebilir misin? Demek ki bizim onurumuz, ederimiz, trilonlarla bile ölçülmüyor. Sakın yanlış anlama. Ben 250 milyon lirayı kabul et, bununla geçinmeye çalış, demiyorum. Sana ve bizlere düşen, ücretimizin, insanca yaşamamıza olanak verecek düzeye gelmesine çalışmak. Bunun için bizlere rüşvet almak, iş takibi ya da yolsuzluk yapmak değil, toplu sözleşmeli, grevli, sendikal haklarımız için mücadele vermektir. Sendikamız varsa, ondan memnun değilsek, satılık olmanyan, sarı sendikaları yönetimden atma mücadelesi vermektir. Rüşvet alarak onurunu satmak, bedenini satmaktan daha hafif bir şey değildir.

Bu konuşmamdan, boş yere etkileneceğini sanmıştım. "Boş konuşuyorsun hoca, geç bunları" anlamında, dudağını büküp başını çevirdi. Acaba o mu haklıydı?

***

Hani bilinen öyküdür. Kış gelmiş, minik serçede tık yok. "O kadar mesafeyi kim uçacak?" diye düşünürmüş. Küçük serçenin, yaklaşan kış mevsimine karşın, güneye uçmaya hiç niyeti yokmuş çünkü. Tüm arkadaşları, güneye gitmesine rağmen o tek başına kalmış. Havalar aniden soğumaya, hele kar yağmaya başlayınca yaptığı hatayı anlamış. Sığındığı pencere kenarına iyice yapışmış kalmış. Az sonra, soğuktan kanatlarının donduğunu hissetmiş. Nefesi ise sıklaşmaya başlamış. Telaşla kanatları çarpıp uçmaya kalkması ile birlikte kendini yerde bulmuş.

Acıyan canı soğuğu, soğuk ise acıyan canını bastırmaya yetmiyormuş ki, neredeyse üzerine basacak gibi geçen bir inek, tam üstüne pislemiş. İneğin tersi ilaç gibi gelmiş küçük serçeye. Önce kanatları, ardından tüm bedeni kısa sürede ısınmış. Tüm acısı geçen, normal nefes almaya başlaan serçe, sürpriz tatlı sıcaklığın da etkilemesi ile ötmeye bile başlamış neşeyle... Ancak, bedeninin tümünü kaplayan inek tersinin ağırlığı altından, tüm çırpınmalarına karşın kalkamadığını hissediyormuş bu arada.

Onu bu sıkıntıdan, az sonra tüm pisliği, inanılmaz bir iştaha ile midelerine indiren bir karga ailesi kurtarmış. Pislikten kurtulan küçük serçe, önce ayağa kalkıp, silkinmiş ki, az ilerde kendisini süzerek pusuya yatan bir kedinin saldırısı ile canından olmuş.

Eee ne yapalım dünya böyle;

Tembellik felaketin başlangıcıdır. Hele yalnız kalırsan, pisliğe düşmen kaçınılmazdır.

Pisliğe düşsen bile, bu yaşamın sonu değildir. Üstelik tepene her pisleyen, düşman değildir.

Seni her pislikten kurtaran da senin yardımcın değildir.

Pislikten kurtulmak her zaman kurtuluş değildir. Pislik içinde yaşamak ise, bazen o kadar da kötü değildir.

Aluu, genç kuşak. Yuvarlak dünyanın yeni kuşağı; sesim gelör müü?

ERGÜL AKTAŞ

TAYFUN AKGÜL

hasbihal

Ord. Prof. Dr. Akildâne Herzekâr

1 MAYIS BAHAR BAYRAMI

Bahar geldi dostlar; çiçekler açıyor, kuzular meleşiyor, kuşlar cıvıldaşıyor; yürekler kıpır kıpır ediyor insan bu mevsimde daha fazla aşık oluyor. Bütün iyi, güzel şeyler bu mevsimde oluyor. Bugün 1 mayıs dostlar, bugün Bahar Bayramı... Çocukluk günlerimi hatırlarım, her yıl 1 Mayıs günü resmi tatil olurdu, mektebe gitmezdik, hemen kırlara koşup baharın gelişin kutlardık. Ama sonra bir takım bozguncular çıktılar, "hayır efendim bugün amele bayramıdır" dediler. Bak bak bak, adamlardaki kurnazlığa bak; sanki başka gün kalamış gibi 1 Mayıs'ı amele bayramı ilan ediyor.lar. Tabii çünkü bütün güzel şeyler baharla oluyor ya; böylece bazı odaklara mesajlar vermiş oluyorlar... Ama sonra ne oldu, ha ne oldu, siz böyle "1 Mayıs işçinin emekçinin bayramı" diye başlayıp "devrimin şanlı yolunda ilerleyen halkın bayramı" diye devam edince eşeğin aklına karpuz kabuğu düşürdünüz, adamlar ihtilali yapıp 1 Mayıs'ı hepten kaldırdılar, aslında takvimlerden de çıkartacaklardı yani 30 Nisan'dan direkt 2 Mayıs'a geçeceklerdi ama herhalde akıllarına gelmedi *(o zaman bana sormuş olsalardı hatırlatırdım).* 1 Mayıs artık ne bahar ne de işçi bayramı, bugün tatil bile değil. İyi mi oldu sanki! Eskiden ne güzel bahar bayramı diyip tatil yapıyorduk, şimdi o da yok.

Bakın güzel kardeşlerim, bakın işçi kardeşlerim gelin bu sevdadan vazgeçin, bırakın 1 Mayıs işçi bayramı işveren biraderlerimde hala fobisi vardır; işçilerin davul çalıp halay çekmesi onlara grev sahnelerini hatırlatır. Ne alakası var demeyin var işte, herkesin bir fobisi vardır, kimi yüksekten, kimi karanlıktan, kimi aydınlıktan, kimi de böyle halaydan korkar. Bunun tıp dilindeki adı da halayfobidir. Siz oturup kalkıp halay çekerken onlar da erlerinde hop oturup hop kalkarlar. Bu da bir çeşit hastalıktır ne yaacaksınız işte, idare edeceksiniz biraz. Onları üzmeye hakkınız yok. Bence bugünü de işverene bırakın. Bırakın da sayenizde bugün gene tatil olsun biz de yılda bir gün daha dinlenelim... Tabii ya bu iyi aklıma geldi, dahiyane bir fikir, bugün işverenin bayramı olsun; kulağa bile hoş geliyor *"Bir Mayıs Bir Mayıs işverenin, patronun bayramı, tatlı kazancın ballı yolunda ilerleyen liboşların bayramıı"*...

Tamam lafı uzatmaya gerek yok, hemen yarın yukarıdaki dostlarımı arayacağım ve bu teklifimin yasalaşması için gerekeni yapmalarını emredeceğim... Bir mayıs işveren bayramı tüm işverenlere kutlu olsun...

HAMİŞ: Türkçe sözlük Mayıs sözünü şöyle açıklıyor 1-Yılın beşinci ayı 2-Taze yaş, sığır gübresi... Hani bir yanlış anlaşılma olmasın diye bu açıklamayı yaptım. Şimdi bazı kendini bilmez münafıklar sözlerimi çarptırabilirler diye düşündüm. Ama siz benim hangi anlamda kullandığımı bilirsiniz...

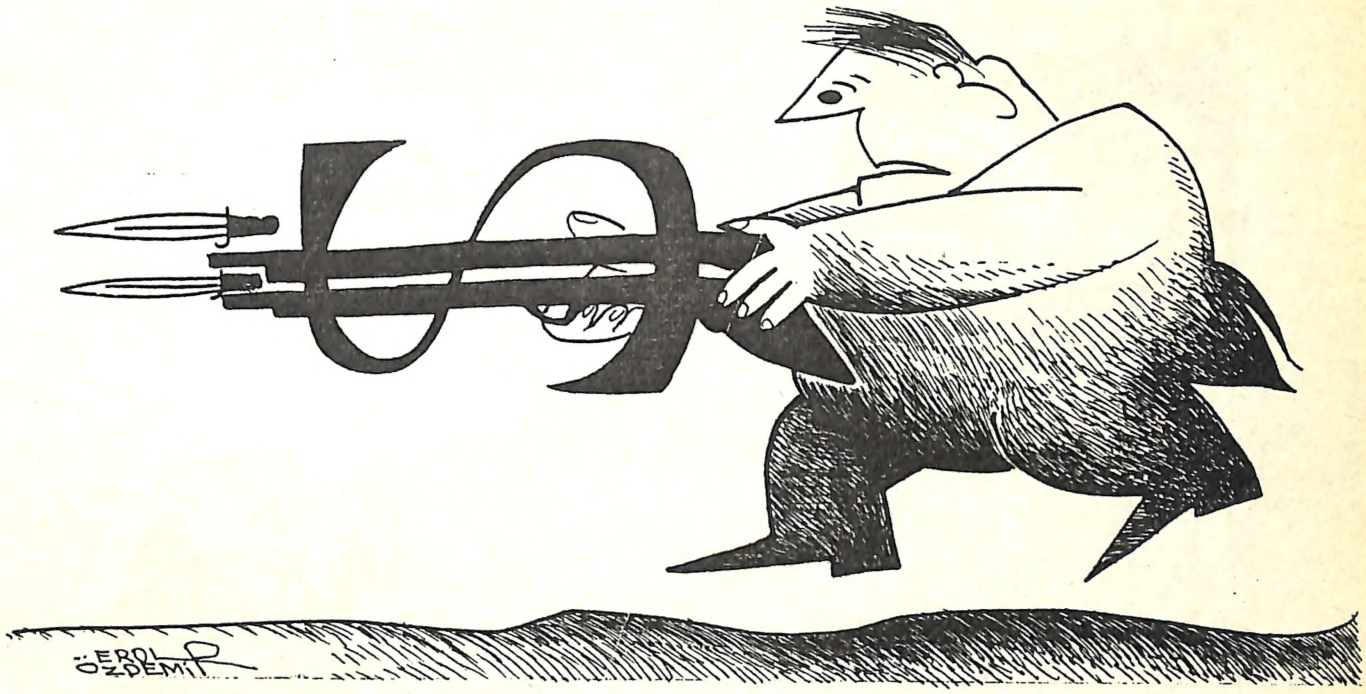

EROL ÖZDEMİR

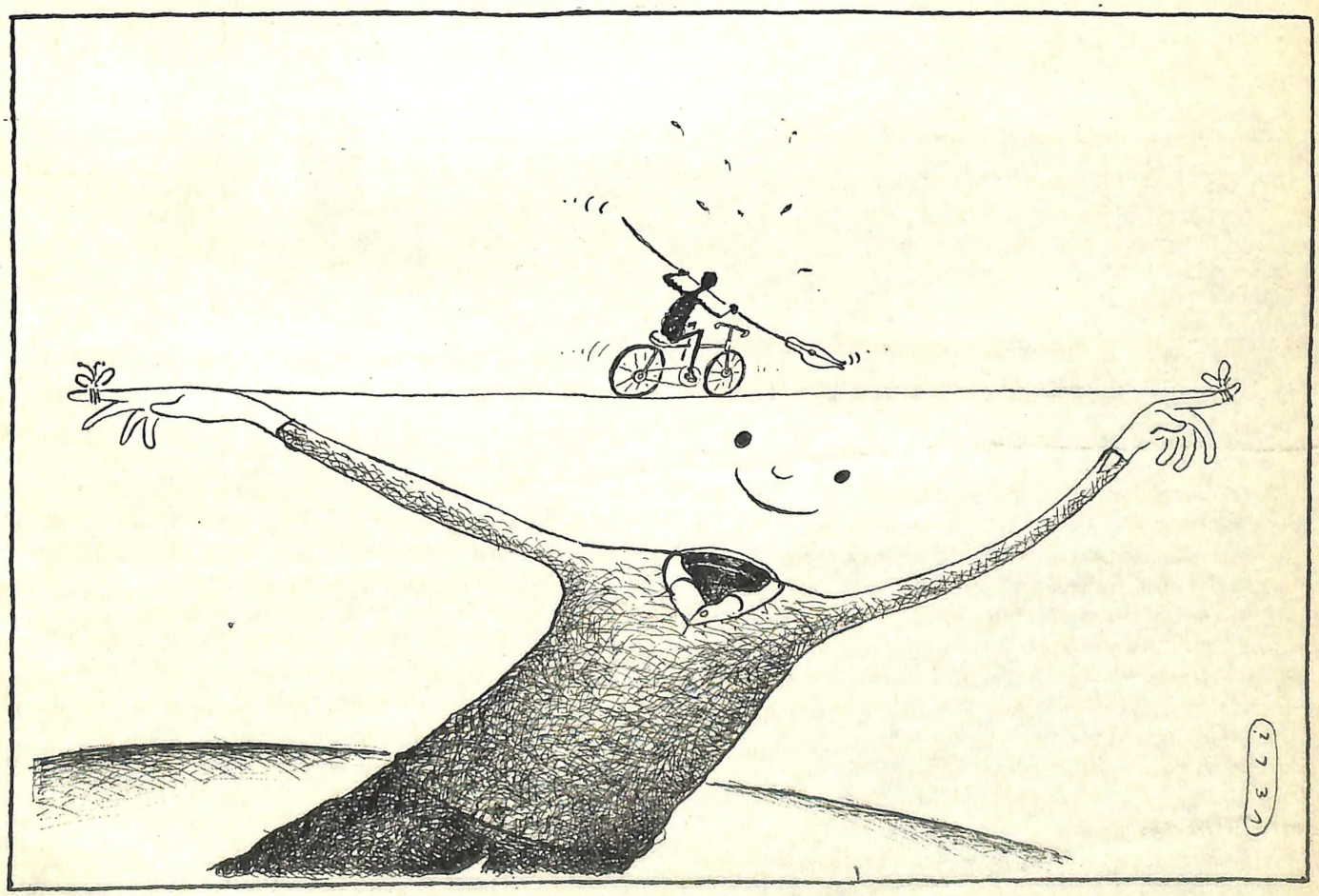

VELİ KAHRAMAN

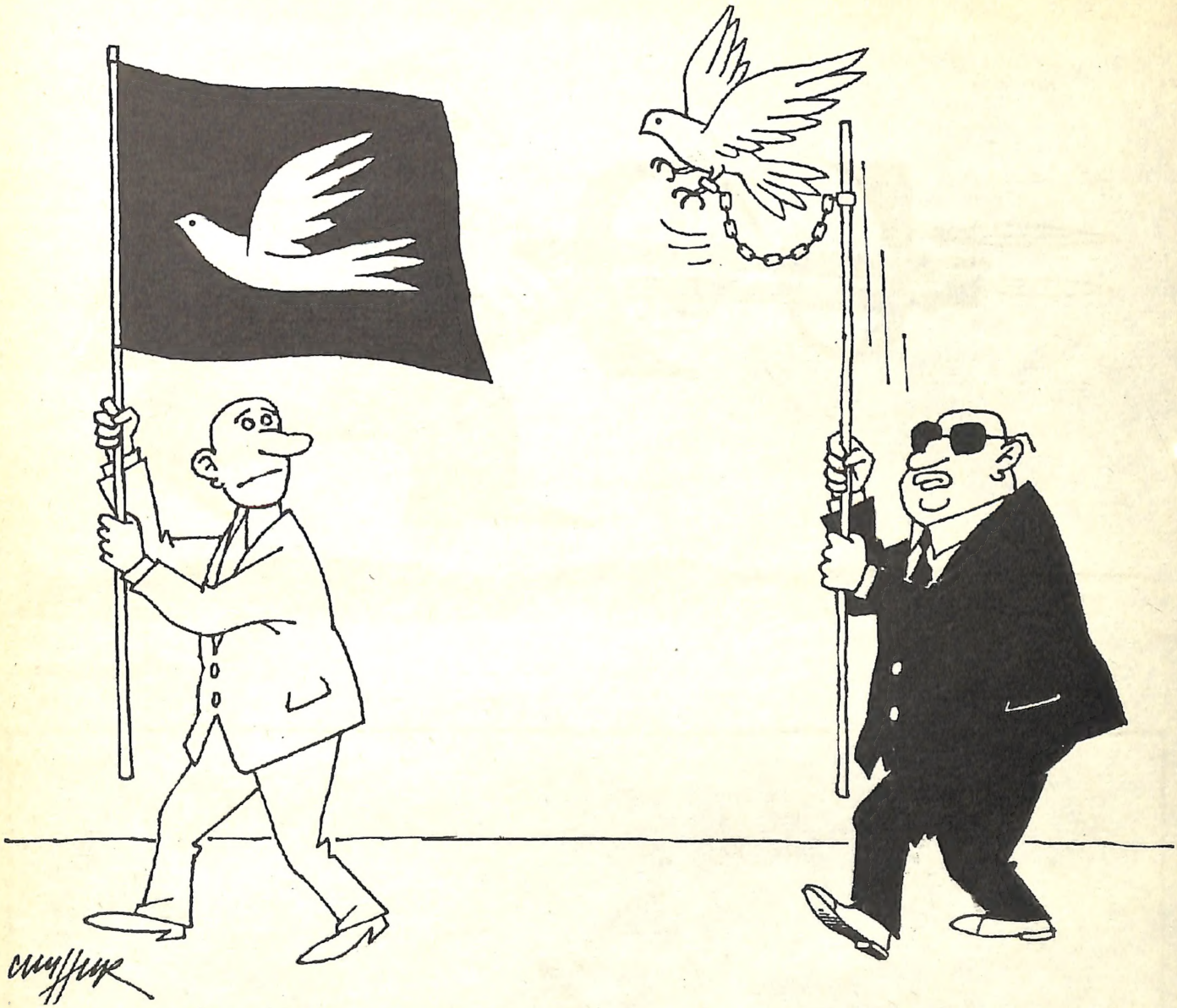

RUHİ TEK — TREN PENCERESİNDEN

HALKALI AYI

Yaşlı adam:

– Çocuklar bile ayılara istediğini yaptırabilir.

– Doğru mu?

– Evet. Burnuna halkayı geçirdin mi, ayının işi bitiktir. Çektiğin yere gelir. Oynatırsın, yerlerde süründürürsün.

– Keramet burnuna takılan halkada mı?

– Elbette. Bu halka bazen başka bir şey olabilir. Mesela mesela, kirli işler dosyaları... Bu dosyaların içinden çıkmak isteyen politikacılara her şey yaptırmak olası. Çünkü burnunda halka var.

– Ama ayının boyu 3 metre ağırlığı 800 kg.., sert kıllı, etçil memeli. Burnundaki halkayı esir olursa aylığı kalır mı?

– O görkemli ayıyı keklik gibi yürütenin ne olduğunu bilir misiniz?

– Çevresindeki köpekler.

– Bu iş biraz karışıktır. Aslında doğadaki yaşam karışıktır. Mesela ayıya kaval çalmak boşunadır. Anlama yönünden yoksundur. O tef sesinden ve şarkıdan anlar. O zaman kızgın saçta oynatıldığını anımsar. Bu işi Şamanlık dönemlerinde de yaparlardı. Ayı kızgın saca bastırılır. Bu sırada tef çalınır,

BİLMECE-BİLDİRMECE

Vagonda canı sıkılan çocuklar birbirine bilmeceler sormaya, özdeyişleri yinelemeye başladı.

– Ben diyorum Çanakkale Boğazı, siyasiler diyor cebimin ağzı.

– Dağda kestim kereste, çete besletim devlette.

– Dağdan indim ovaya, hazineyi boşalttım kovaya.

– Açık ağızlı ayran delisi, aynı hamurdan beşyüz ellisi.

– İti iti ısırmaz, yolsuzlıklar açığa çıkarılmaz.

– Lingo lingo şişeler, siyasiler ülkenin içine işer.

– Parti değiştiren milletvekili yosun tutmaz. Yükünü tutar.

– Siyasilerin ağzından bal akar, vatandaşı kıçından sokar.

Anneleri çocuklara karıştı:

– Hey çocuklar, kendinize gelin!

– Anne niçin kızıyorsun. Yalan mı?

Tren bir istasyonda durdu.

Yeni yolcular bindi, eski yolculardan bazıları indi.

ALİ HERKÜL ÇELİKKOL

mizah dosyası
cihan demirci

"2002 CEMAL NADİR YILI" ETKİNLİKLERİ ÜZERİNE...

*Karikatürcüler Derneği'nin 2002 yılını doğumunun 100. yılı nedeniyle **"CEMAL NADİR YILI"** ilan etmesiyle yıl başında başlayan etkinliklerimiz çeşitli platformlarda sürüyor... Bu ayki **"MİZAH DOSYASI"**nda size gerçekleştirdiğimiz bu etkinliklerle ilgili bilgi vermek istiyorum...*

2002 yılını **"Cemal Nadir Yılı"** ilan ettikten sonra başladığımız maratonun yarısına doğru yaklaşıyoruz... Cemal Nadir ustamızla ilgili etkinliklerimize 2 Şubat 2002 Cumartesi günü Taksim'deki Cumhuriyet Kitap Kulübünde başladık. Şubat'la birlikte başlattığımız aylık **"Karikatürcüler Derneği Söyleşileri"**nin ilki **"Cemal Nadir 100 Yaşında"** başlığını taşıyordu. Benim yönettiğim söyleşiye karikatürcü dostlarımız **Güngör Kabakçıoğlu, İbrahim Ersaraç** ve **Semih Poroy** katılarak Cemal Nadir'in karikatür sanatına getirdiklerini bizlerle paylaştılar. Cemal Nadir'in 100. doğum yılıyla ilgili olarak Gösteri dergisinin Ocak sayısında **İbrahim Ersaraç**'ın, Milliet-Sanat dergisinin Şubat sayısıyla Dünya-Kitap dergisinin Nisan sayısında benim yazılarım yayınlandı.

Cemal Nadir ustamızın ölüm yıldönümü olan 27 Şubat'ta ise onu önce Zincirlikuu'daki mezarı başında andık. Daha sonra Karikatür ve Mizah Müzesi'nde açılmış olan **"Cemal Nadir Karikatür Sergisi"**ni gezip, ikinci **"Cemal Nadir"** söyleşimizi gerçekleştirdik. Benim sunduğum söyleşiye bu kez derneğimiz kurucularından **Ferit Öngören** ve gazeteci **Necmi Tanyolaç** katılarak Cemal Nadir'le ilgili bilgilerini bizlerle paylaştılar. Bu şöyleşide **Ferit Öngören: "Bunca çok şeyi çok az bir zamana sığdıran Cemal Nadir'in yaşamı o kadar kısa sürmüş ki, en kısa ay olan Şubat'ın bile 28'ini çıkartamayıp 27'sinde ölmüş"** diyerek onun kıa ömrüne ilginç bir saptama getiriyordu.

Bu etkinliklerde özellikle altı çizilecek bir şey de, dernek üyemiz, çizer ve çizgi filmci arkadaşımız **Mustafa Bilgin**'in gerçekleştirdiği **"Amcabey anlatıyor: Cemal Nadir 100 yaşında"** adlı anlamlı çizgi-belgesel'in de keyifle izlenmesiydi. Önümüzdeki aylarda bu Cemal Nadir'in sevgili, biricik kızı **Gönül Tunaman** ve eşi **İyican** bey de hep aramızdaydılar...

Cumhuriyet Kitap Kulubünde Mart ayında gerçekleştirdiğimiz **"Karikatürcüler Derneği Söyleşileri"**nde konuğumuz bu kez **Oğuz Aral** oldu ve sevgili **Oğuz Aral** ustayla karşılıklı olarak özellikle de **Cemal Nadir**'in Türk karikatürüne getirdiği yenilikler üzerine söyleştik... O söyleşide Oğuz Aral, Cemal Nadir için bakın neler diyordu:

"...Cemal Nadir benim görüşüme göre karikatürü salondan çıkarıp sokağa indiren kişidir. Üstelik benim umduğumdan daha fazla karikatürcüye usta olarak emek vermiş bir kişidir... Benim tanıma fırsatı bulamadığım ama hâlâ hayranı olduğum bir kişidir..."

Bu arada basında da etkinliklerimizi duyuran köşe yazarları görebilmenin hazzını yaşadık. Hürriyet'te **Yalçın Bayer, Doğan Hızlan,** Milliyet'te **Hasan Pulur,** Cumhuriyet'te **İlhan Selçuk,** Sabah'ta **Refik Durbaş,** Gözcü'de **Necmi Tanyolaç** köşelerini Cemal Nadir'in 100. yaşına ayıran isimlerden bazılarıydı...

Etkinliklerimize ne büyük duyarlığı gösteren TV kanalı TRT oldu tahmin edeceğiniz gibi... Kültür.net.trt programı, haber bülteni, akşama doğru ve okudukça programları Cemal Nadir etkinliklerimize yer verirken dernek başkanımız **Metin Peker** Şubat ayında **"Akşama Doğru"** programında **Seynan Levent**'e konuk olarak Cemal Nadir Yılıyla ilgili bilgiler verdi.

İnternet sitelerine de unutmamak gerekiyor. Karikatürcü siteleri olan **İsmail Kar, Hakkı Ulus** ve **Deniz Dokgöz**'e ait sitelerde haberlerimize objektif şekilde yer verildi. Sanatlink.com, hürriyetim.com, ntvmsnbc.com, Jurnal.net de haberlerimize en fazla ilgi gösteren diğer siteler oldular...

Mart ayında Marmaris'te gerçekleştirilen 4. Marmaris Kitap ve Kültür şenliğinde arkadaşımız **Mustafa Bilgin**'in Cemal Nadir filmi Marmarisli öğrencilere gösterildi.

Bu yıl ilk kez verdiğimiz **"CEMAL NADİR ONUR ÖDÜLÜ"** 30 Mart gecesi, yaklaşık 200 civarında konuğumuzla gerçekleştirdiğimiz **"MİZAH GECESİ"**nde **Oğuz Aral**'a verildi ve bu geceyle ilgili haberler başta Kanal-D, TRT, TV8, NTV olmak üzere pek çok TV kanalının haber bülteninde yer aldı...

Bu yıl Bursa'da 11. kez gerçekleştirilecek olan **"Cemal Nadir Karikatür Yarışması"** ustamızın 100. yaşı nedeniyle daha ayrı bir önem taşıyor.... Bu arada Bursa'nın hemşehrisi Cemal Nadir'e 100. yaşında biraz daha fazla ilgi göstermesi dileği ve umuduyla...

Nisan ayında **"Cemal Nadir"** etkinliklerimizi İzmir'e taşıdık. Dernek olarak standlarımızla katıldığımız 7. İzmir Tüyap Kitap Fuarında **"CEMAL NADİR 100 YAŞINDA"** başlığıyla Cemal Nadir karikatürlerinden oluşan bir sergi açtık ki bu sergi fuarı gezen onbinlerce kitapsever tarafından izlenmesi bize aparı bir keyif verdi. Ayrıca benim ve İzmir'de yaşayan karikatürcü **Niyazi Yoltaş**'ın konuşmacı olarak katıldığı Cemal Nadir söyleşisi de gene ilgiyle izlendi...

Çalışmalarına yıl başında başladığımız, pek çok çizer dostumuzun katkısıyla hazırlanan **"CEMAL NADİR 100 YAŞINDA"** adlı kitabımız en geç Temmuz ayı civarında yayınlanmış olacak...

Haziran ayında İstanbul Erkek Lisesi sergi salonunda **"CEMAL NADİR 100 YAŞINDA"** karikatür sergisi açılırken, aynı okulda **Mustafa Bilgin**'in de katılacağı bir söyleşi gerçekleştirilecek...

Yıl içersinde daha planladığımız pek çok Cemal Nadir etkinliği gerçekleşecek... Önümüzdeki aylarda özellikle Ankara'da, Nasreddin Hoca'mızın ilçesi Akşehir'de, Ağustos ayında Hacı bektaş'ta, sonrasında Ekim ayında açılacak 21. İstanbul Tüyap Kitap Fuarında Cemal Nadir sergileri ve söyleşileri gerçekleştireceğiz...

Türk karikatürünün kısa yaşamış ama o kısa yaşamına çok uzun yenilikler sığdırmış bu büyük ustasını 2002 yılı boyunca daha geniş kitlelere duyurmaya çalışacağız, tıpkı onun çalıştığı gibi...

Gelecek aya dek **GÜLEKALIN...**

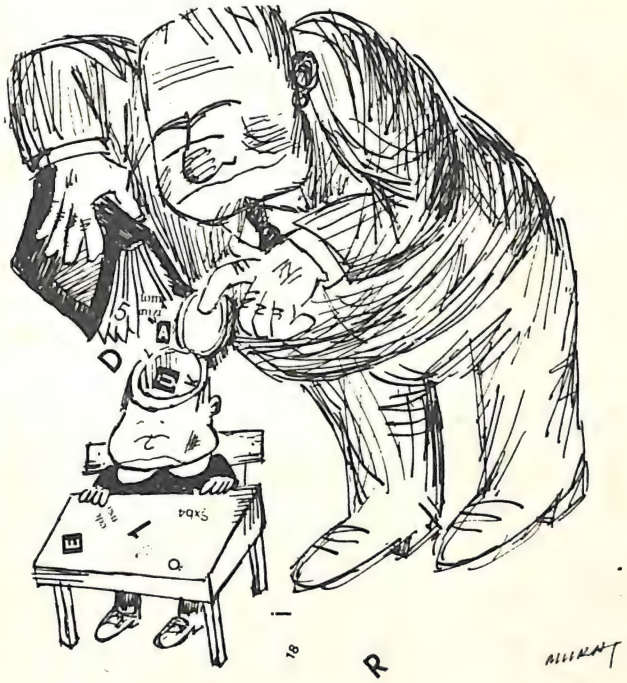

MURAT ÖZMENEK

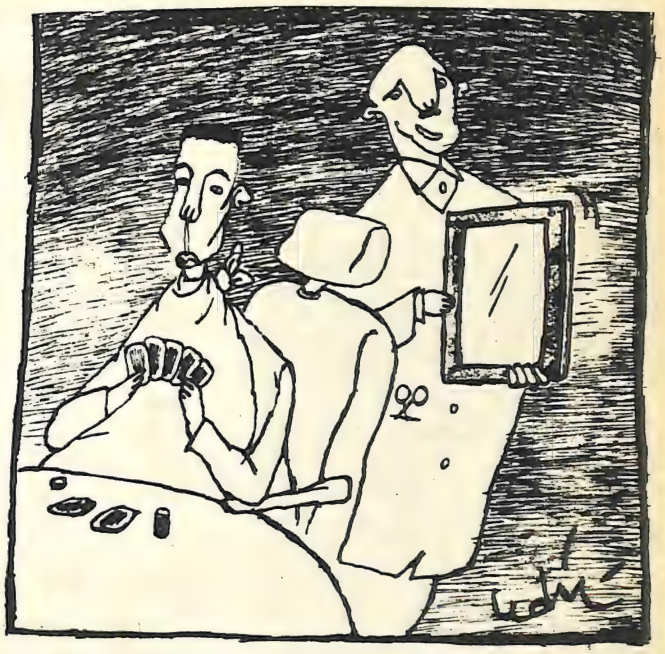

EDİZ ÇELİK

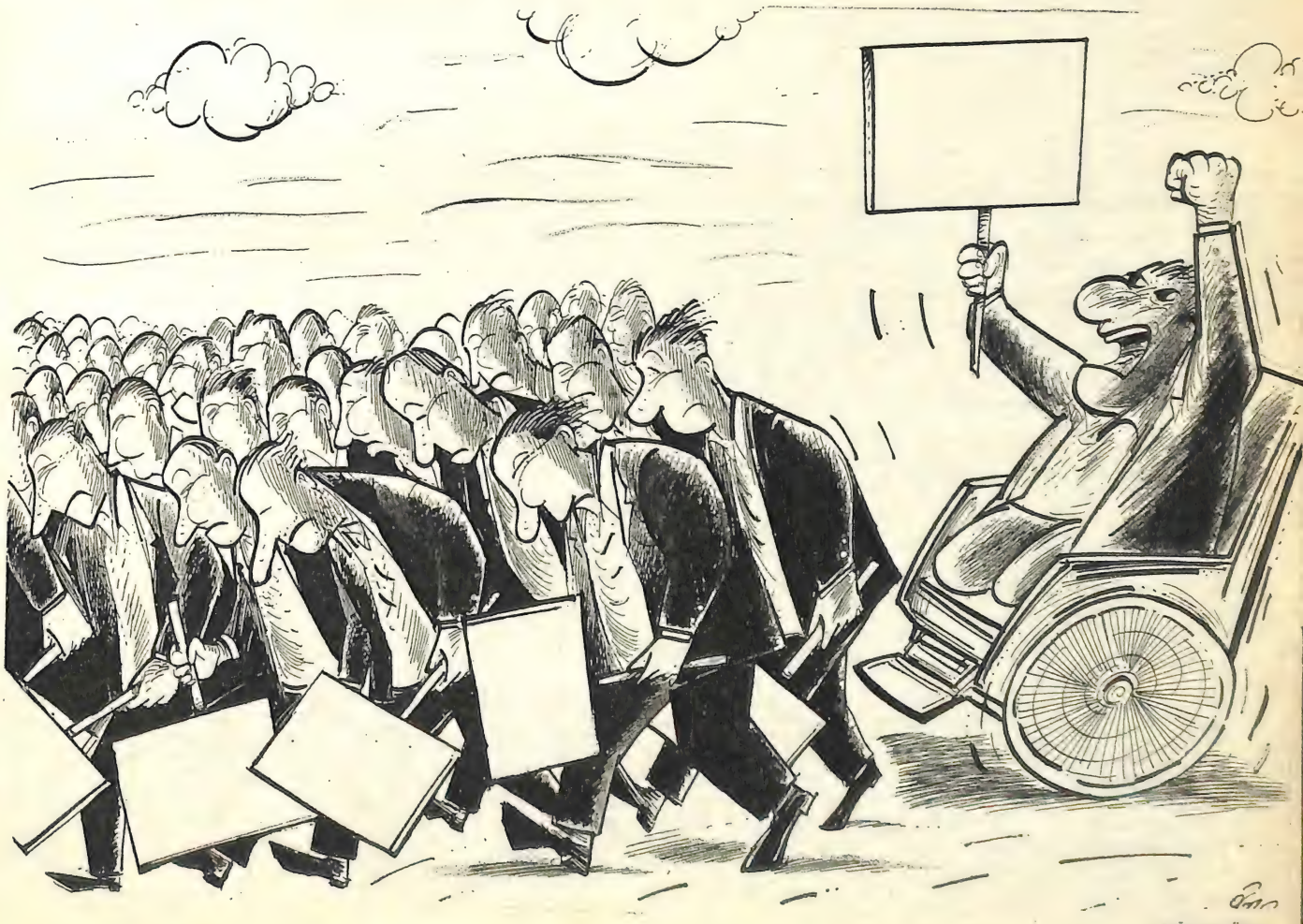

OĞUZ GÜREL

ÖLÜMÜNÜN 4. YILINDA MEHMET SÖNMEZ'İ SAYGIYLA ANIYORUZ.

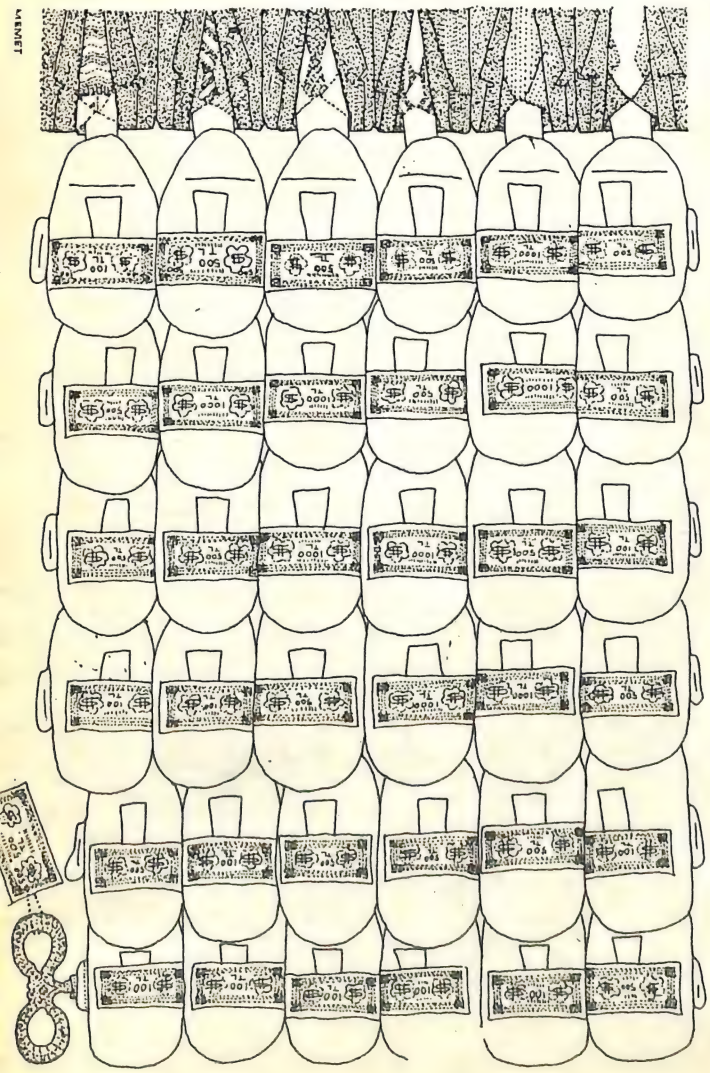

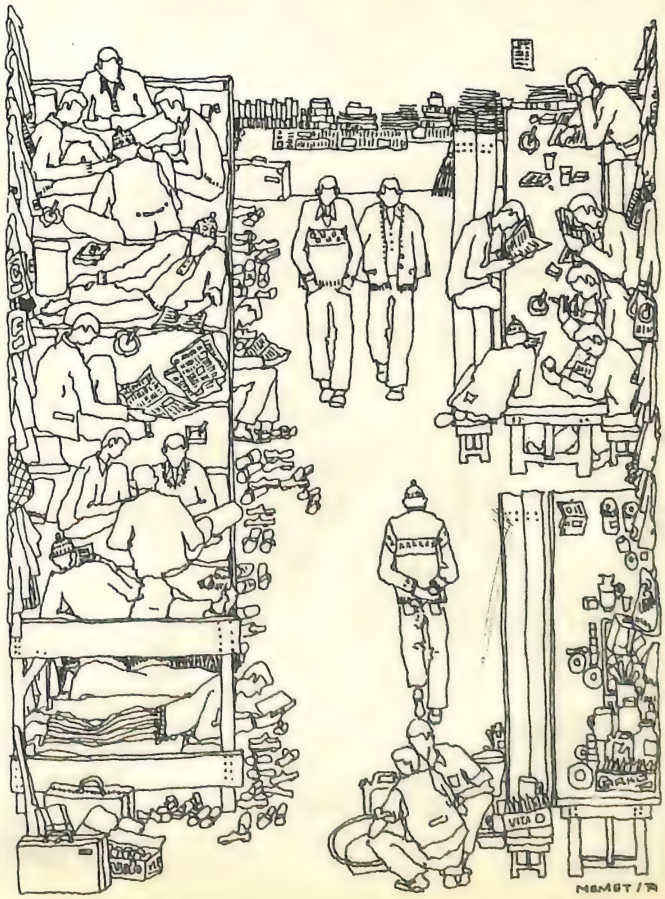

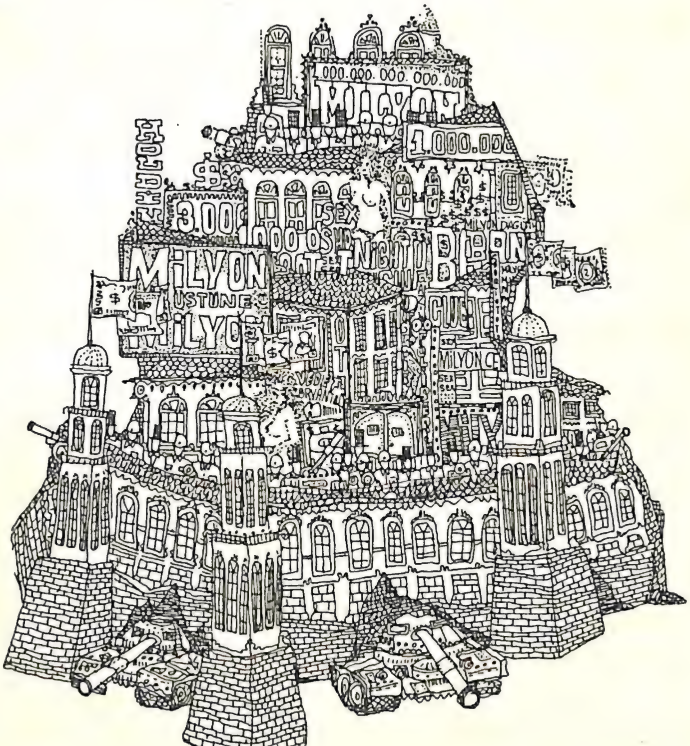
1.000.000.000.000.000
MİLYON
1.000.000
3.000
SEX
MİLYON
ÜSTÜNE
MİLYON

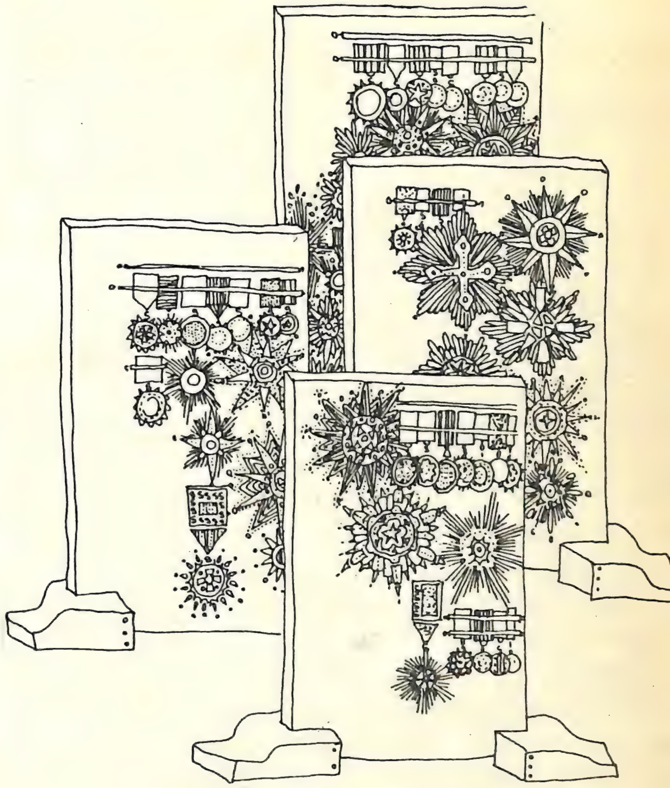

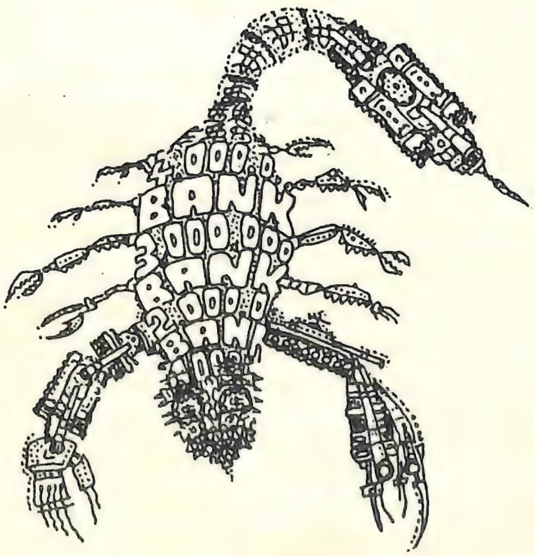
2.000.000
BANK
3.000.000
BANK
2.000.000
BANK

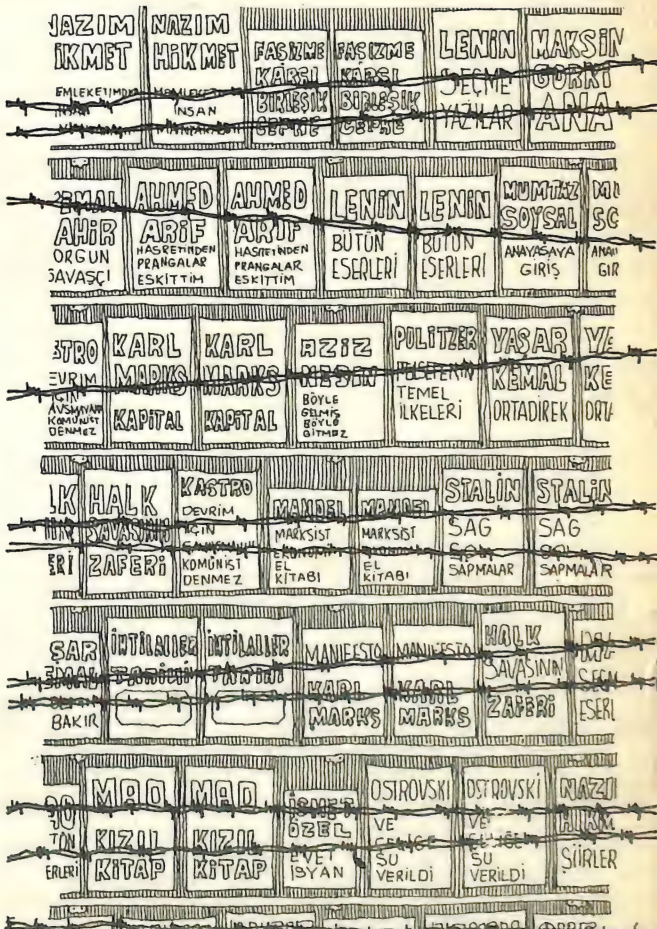
NAZIM HİKMET
NAZIM HİKMET
İNSAN
FAŞİZME KARŞI BİRLEŞİK CEPHE
FAŞİZME KARŞI BİRLEŞİK CEPHE
LENİN SEÇME YAZILAR
MAKSİM GORKİ ANA
AHİR ORGUN SAVAŞÇI
AHMED ARİF HASRETİNDEN PRANGALAR ESKİTTİM
AHMED ARİF HASRETİNDEN PRANGALAR ESKİTTİM
LENİN BÜTÜN ESERLERİ
LENİN BÜTÜN ESERLERİ
MUMTAZ SOYSAL ANAYASAYA GİRİŞ
KARL MARKS KAPİTAL
KARL MARKS KAPİTAL
AZİZ NESİN BÖYLE GELMİŞ BÖYLE GİTMEZ
POLİTZER FELSEFENİN TEMEL İLKELERİ
YAŞAR KEMAL ORTADİREK
HALK SAVAŞININ ZAFERİ
KASTRO DEVRİM İÇİN SAVAŞMAYAN KOMÜNİST DENMEZ
MANDEL MARKSİST EKONOMİ EL KİTABI
MANDEL MARKSİST EKONOMİ EL KİTABI
STALİN SAĞ SOL SAPMALAR
STALİN SAĞ SOL SAPMALAR
BAKIR
İNTİLALLER TARİHİ
İNTİLALLER TARİHİ
MANİFESTO KARL MARKS
MANİFESTO KARL MARKS
HALK SAVAŞININ ZAFERİ
MAO KIZIL KİTAP
MAO KIZIL KİTAP
ÖZEL EVET İSYAN
OSTROVSKİ VE ÇELİĞE SU VERİLDİ
OSTROVSKİ VE ÇELİĞE SU VERİLDİ
ŞİİRLER
TÜTÜN
NAZIM HİKMET
ÇİMENTO
LENİN

AYAKLI AYLAK KAMERA

DİLEK NEŞE ALINAK

Bu sabah ayaklı bir kamera olarak uyandım. Yatağımdan çıkıp, öylece oraya bir yere oturdum. Anlamsız gözlerle odamı ilk kez görüyormuşçasına seyre koyuldum.

Kütüphanem bir başkasının zevkine göre seçilmişti, "kitaplarımı seçip bana zorla okutanı bir yakalarsam" diye geçirdim içimden. Bu bilgisayarı kim aldı? Sevmedim... Halı, perde, telefon, makyaj malzemelerim dahi bir başkası tarafından seilmiş gibi geldi bana. Terliklerime ve ayaklarıma baktım, bu terlikleri bu ayaklar seçmemişti, doğrusunu istersen içine tıkılıp havasızlıktan boğulmak benim diyen hiçbir ayağın tercihi olamazdı. Ayaklarımı terliklerin içinden çıkardım ve parmaklarıma özgürlüklerini verdim. Bu ayak parmakları kimin, modelini kim seçti? Konuşmak istemiyorum bugün, kimseyle... Kimin zevkine göre beğenildiğini bir türlü çıkaramadığım giysileri sırtıma geçirdim, bugünkü ben asla bunları seçmezdi. Bugünkü ben, bir kamera. Camdan dışarı zum yaptım. Hava kötü, sis var. Neden bu şehir, neden bu insanlar ve neden kalabalık. Bugün yalnız kalmalıyım, içimdeki diğer benle başbaşa. Sessizce söyleşmeliyiz, ben ve ben, ikimiz... Kimseyle konuşmadan kendimi dışarı attım. Apartman kapısından çıkıp hiç yapmadığım birşeyi yaptım. Geri dönüp senelerdir yaşadığım apartmana bir zum yaptım. Objektiflerimin camları puslandı, hohlayıp sildim, bir zum daha... Binayı ne zaman boyadılar, hiç farketmemişim. Kaç katlı bu beton yığını... Banane! Ben seçmedim ki, gitmeliyim. Yürüyorum, görüş alanıma kediler giriyor, köpeklerin zoruyla girdiği gibi çıkıyor. Bu kez köpekler objektifime takılıyor yürüyorum ya aynı zamanda da kaydediyorum. Bu kedi ve köpeği dün gece aynı çöplükte bir ziyafette yakalamıştım. Bugün ne oldu da tercihleri değişti. Kedi kedi olmayı mı, köpek te köpek olmayı mı seçti? Otobüs... Koş... Yetiştim... Koltuklar kirli, dünkü yağmurun pencereden girmiş ıslaklığı ve milletin kıçından dökülen tozlar birleşip çamur doğurmayı seçmiş, ama hiçbir üzerine vazife olmayan şahıs bunları silip temizlemeyi seçmemiş. Eminönü'ndeyim... Kemaram kayıtta... İskeleye yürüyorum... "Tarihi Eminönü Balıkçısı" yazan teknenin tarihin ilk devirlerinden beri mi burada, böylece sallandığını düşünüyorum. Adam dört kat kazağı üst üste giymiş, millete ekmek arası balık servisi yapıyor. Birde güzel koktu ki sorma. Yiyeyim mi? Hayır. Tut boğazını, ediyorum. Yoksa bir yere gitmiyorda bakımınıda burada, yerinde ayak üstü mü yapıyorlar acayip meraktayım. Bu arada gözlerim tekneyi yaladı, yuttu. Ne bu martılar birbirlerine kur çığlıkları atmak olur mu, gidin ıssıza... Burada, böyle vapurların üzerinde uçmak onların seçimi mi , yoksa onları buraya bağlayan bir şey mi var? Var tabii, benimkisi d soru mu? Simit... Taze, gevrek, çıtır çıtır, susamlı... Benden de istediler duydum, aldım, verdim... Ben bu martıları yendim. O simiti yemeyip sadece martılara yedirerek dünya martılarını koruma cemiyetinin benimle gurur duymasını sağladım, aynı zamanda zayıflamak için güruh halinde aç kalan tüm o diğer bedbaht kadınlarında vicdanen takdirlerini kazandım. Doğrusu ikinci takdiri kazanmak gururumu okşadı, bu benim seçimimdi. Karşıyı seyrettim, denizin ötesini... Karşıya geçip birde o taraftan burayı seyretmek istedim, bacaklarım kısa geldi. Denizi adımlamaya... Vazgeçtim, dedim ya ben benim. Bu benim seçimim. Seçmek!... Neyi, kimi, neden, nasıl ne zaman, nerede? 5N 1K kuralı. Abi var ya, gazetecilik kanıma işlemiş haber yapar gibi bakıyorum dünyaya! Habere koşar gibi koşuyorum kollarına!.. Dünyanın yani!.. Bu saatte burada olmayı ben seçtim, sırtımı denize dayayıp gelip geçen kalabalığı seyretmeyi de! Herkes işine koşturuyor, benim de masam beni bekliyor. Yaşadığım en son hayal kırıklığını düşünüyorum, yüreğim cızz ediyor, beynim de bızz. İyi pişmiş bir bonfile gibi hissediyorum yüreğimi, biraz daha yaşarsa bu hayal kırıklıklarını korkarım kömüre dönecek. Beklesin bakalım biraz daha masam, ben benimle kalmak istiyorum. En sevdiğimin bile sesini duymak istemiyorum bugün, yalnız kendimi dinlemek istiyorum, biz girmiş, gönül gözüyle objektifleri insanlara çevirmişiz. Bu bizim seçimimiz. Hayat beklesin, şimdi işim var... Seçme Şansımı kullanıyorum.

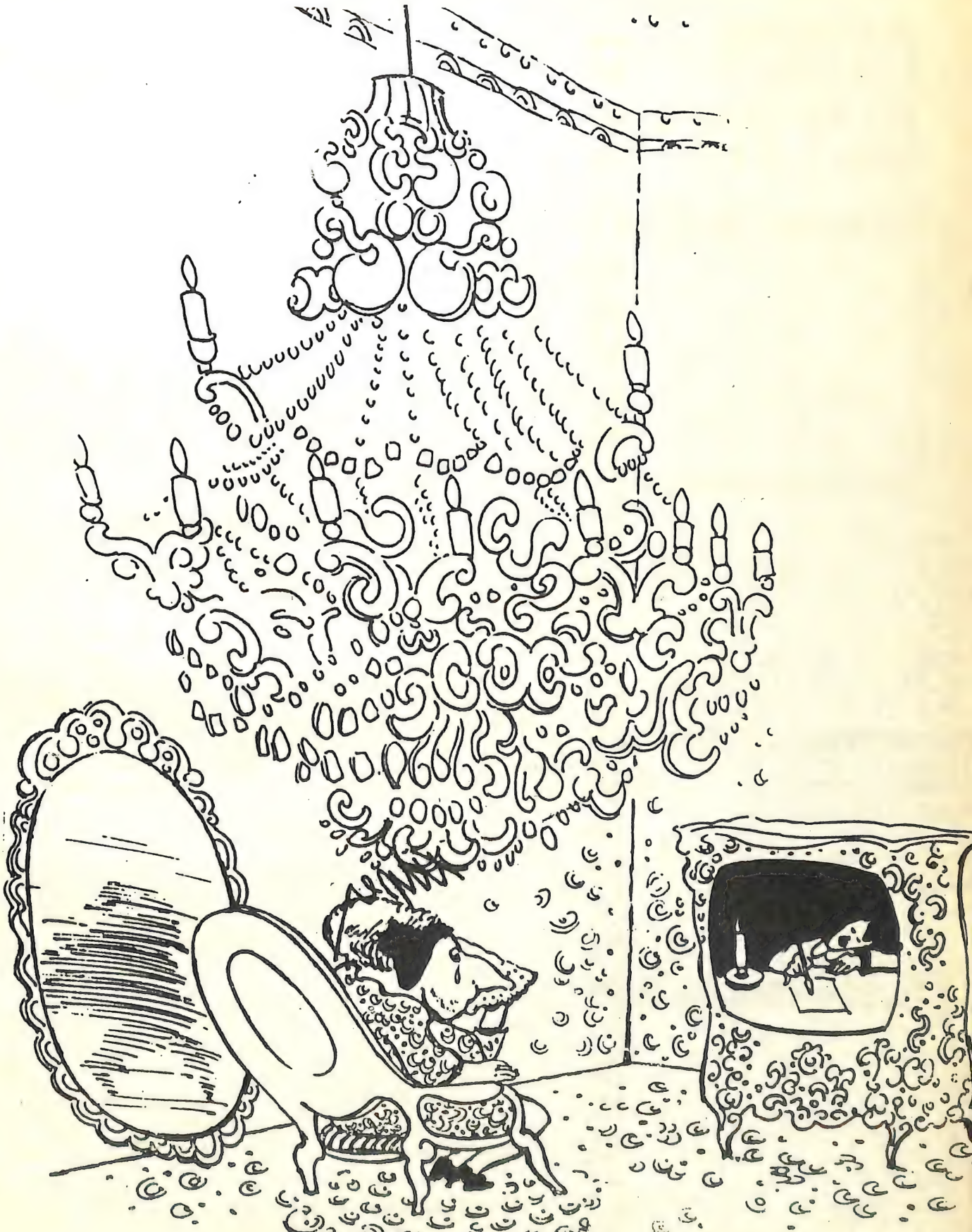

ALPER SUSUZLU

KARİKATÜRİST ANEKDOTLARI

■

YENER ÇAKMAK

■

RESSAM DEĞİL BADANACI!..

1959 yılında askere giden Şenol Kirpikçioğlu, askerliğini yedek-subay olarak yaptıktan sonra, tekrar sivil hayata döndüğünde; İstanbul Devlet Malzeme Ofisi, Muhasebe Servisi'ne memur olarak girip çalışmaya başlar. Bir yandan da Son Posta Gazetesi'ne "Dayı Bey" adını verdiği günlük kısa öykülü bant karikatürü çizer.

1962 yılında ilk evliliğini yapan Şenol, karısını da yanına alarak Almanya'ya işçi olarak gider. Köln'de bulunan Ford otomobil fabrikasında çalışırken, bir yandan da fabrika işçiliğini bırakıp Alman basınında karikatürst olarak çalışmanın yollarını arar. O günlerdeki acemi Almancası ile Alman gazetelerinde yayımlanan ilânları takip edip, ressam-karikatürist arayan var mı diye bakar.

Günlerden bir gün gazetede "Maler" yazılı ilânı görünce, ressam arandığını zanneden Şenol, koltuğunun altına göstermelik çizdiği resim ve karikatürlerini alır ve ilânı veren şirkete gider. Şirket yetkilileri koltuğunun altı çizimlerle dolu Şenol'u görünce şaşırırlar. Şenol getirdiği resim ve karikatürleri, şirket yetkililerine gösterir. Şirkette çizimleri elden ele dolaşırken, şirket yöneticilerinin çizimlerine zevkle baktıklarını görmek Şenol'u ümitlendirir.

Şirket yöneticileri resimlere baktıktan sonra, Şenol'a nazik bir şekilde iade ederler ve eleman aranıyor ilânında yazılı olan "Maler" kelimesinin ressam değil; kapı, duvar boyayıcısı anlamına geldiğine izah ederler. İyi Almanca bilmemesi sonucu ümitleri yıkılan Şenol Kirpikçioğlu, çaresiz Ford fabrikasındaki işinin başına döner ve 3.5 yıl bu fabrikada çalışır.

Almanya'da karikatürist olarak çalışmaya ancak 3.5 yıl sona Köln'ün mahalli bir gazetesine çizerek başlar.

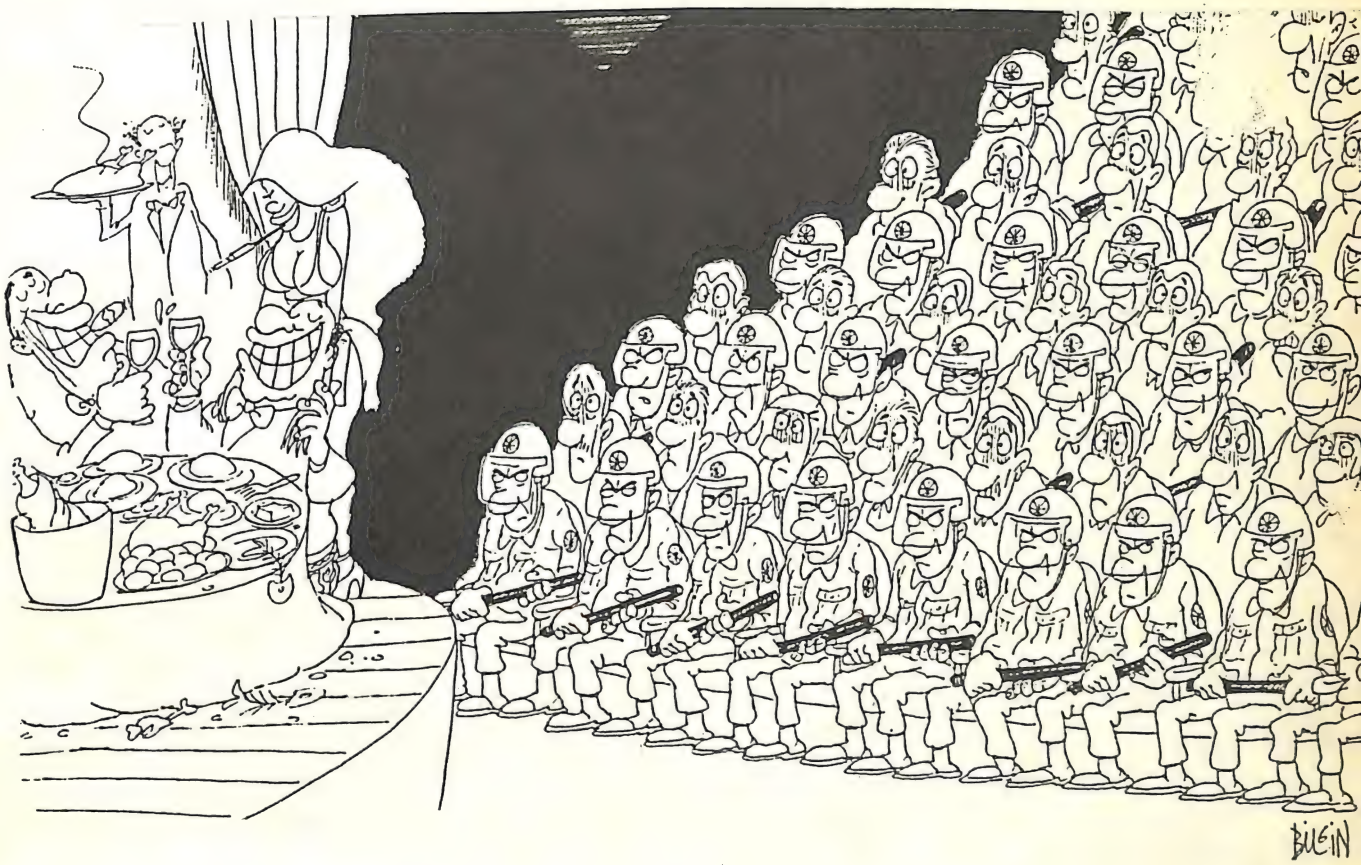

MUSTAFA BİLGİN

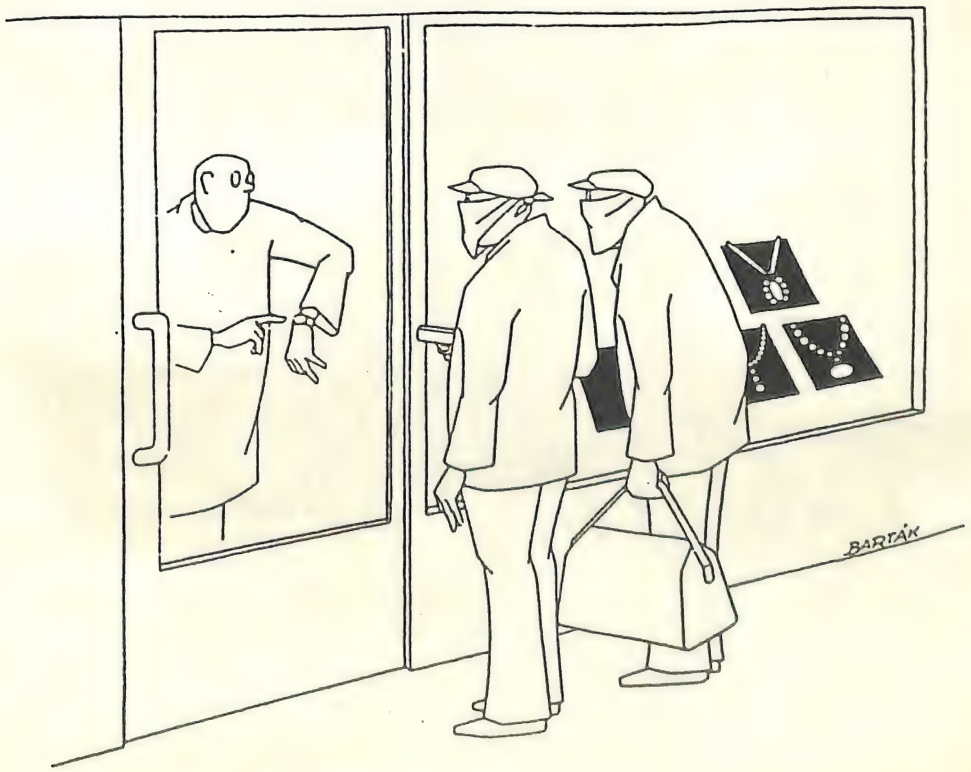

MİROSLAV BARTAK

ALİ ULVİ ERSOY

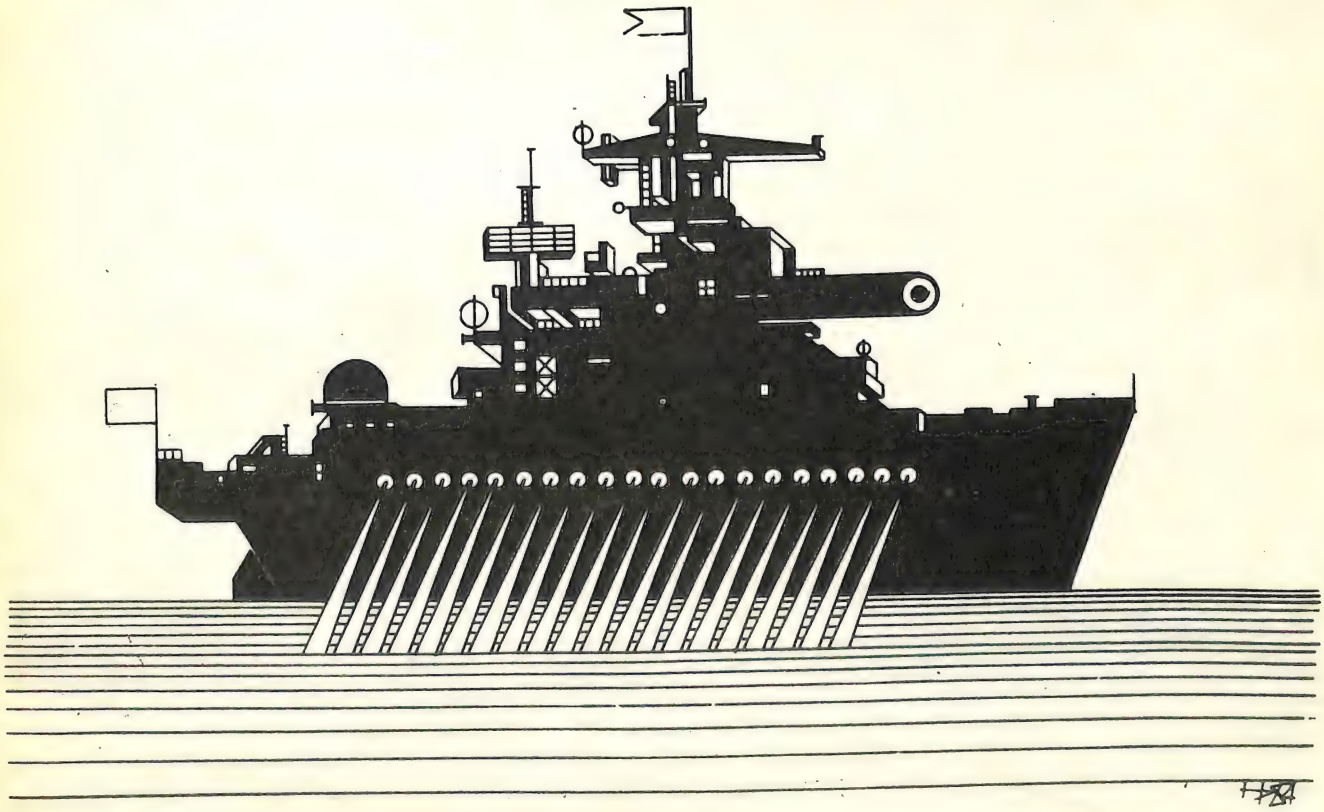

BOGDAN BENEV

MUSTAFA BİLGİN

KARİKATÜRKÜCÜ

■

Bülent Okutan

■

GEREKSİZ TARAMALARDAN KAÇININ

"Resim"den "Karikatür"e geçtiğim yıllardı. Çizgilerimde henüz mizahi boyutları yakalayamadığım deli dolu ama disiplinli yıllarımdı o'yıllar. Çizdiklerimden on tanesini karikatürcülere, dergisinde kucak açan Oğuz Aral'a yolladım. 1975 yılının ilkbaharında "Çiçeği Burnunda Karikatürcüler" sütununda ilk karikatürüm yayınlandı. Kendimi karda açan bir çiçek gibi hissediyorum. Zira GIRGIR dergisi yaın hayatının 3. yılında her seyahate çıkanın gazetelerinin arasında yerini almış ve felaket sükse yapan bir dergiydi. Galiba dünada en çok satan sürekli mizah yayınları sıralamasında başı çekiyorud. 24 yaşında çiçeği burnunda bir çizer olmanın tadını çıkarttım. Soranlara artık "Karikatürist"im diyebiliyordum. Zira o'günlerde Müjdat Gezen'lerin "GÜM"ünden de bir ödül almıştım. Daha sonra mahalledeki arkadaşlarımın toplu portrelerini çizdim. Ozalitle çoğaltıp hepsine dağıttım. Çok hoşlarına gitti. Bana artık Ressam diyorlardı. Müziği ve Akerdeonu bir kenara attım. Varsa yoksa Karikatür hayatıma girdi. Ressam değilim Karikatüristim diyrdum ama nafile. Hiç unutmam bir arkadaşım beni babasına tanıtırken "Karikatürist" demişti de adamcağız o'lafı duyunca kötü bir şeydir diye bana olan davranışını değiştirmişti. Yine o'yıllarda faşist, emperyalist, kominist filan gibi siyasi yakıştırmalar çok olduğundan belli ki öyle bir yaptırım sandı. Hiç yadırgamadım. Zira karikatür bir meslek kuruluşu değil. Bir hobi. Çizgi ile saldırı sanatı. Sanatta hiç saldırı olur mu diyorlar. Sanat insanın ruhunu okşar, Müzik gibi, şiir gibi resim gibi. Onun için şöyle derler; "Müzik ruhun gıdası sesli yellenmek bağırsak sedası..." Çizeceksen suya sabuna değmeden çizeceksin. Şeyinizden yukarı ama kasımpaşadan aşağı. Hafif munzur olacak. Rejimi eleştirirken bile karıncaları ezmeyeceksin. Kıkır kıkır güldüreceksin. Kimseyi yermeden. Naif... zarif. İki dirhem bir çekirdek. Bak o'zaman medyada nasıl iş yapıyorsun. Bir de dayın oldu mu ye memet ye...

Şimdi anlatacağım olay Cumhuriyet Türkiye'sinde 2001 yılında Başkent Ankara'da geçti. Büyük bir bankanın sanat galerisinde ödül törenindeyiz. Törene TC'nin bir bakanı da davetli, ödül verecek bu zat-ı muhterem; kısa boylu, burma kaşlı ve Trakyadan parlementer olmuş biri. Mikrofondan söylevi sırasında "Karikatür" sözcüğünü telaffuz edebilmek için tam beş kere patinaj yaptı. Ve sonunda yine beceremedi. Kara kütür diyerek konuyu noktaladı.

İşte biz 2002 yılında isminin bir bakan tarafından bile söylenemediği, henüz meslekten sayılmayan çizgi sanatçıları olarak 2002'de "Cemal Nadir" e atfen düzenlenen ve birincisi Sn. Oğuz Aral'a layık görülen ödlün peşindeyiz. Bu yüzden insanlığa ters gelen, yaşadığımız topluma ve dünyaya tezan ne varsa onları çizerek, yazarak, eleştirerek yaşamaya mecburuz.

Oğuz Aral'ın çoğumuza önerisi şu olmuştu o'yıllarda; "gereksiz taramalardan kaçının" Ben hala gereksiz taramalar yapıyorum sayın hocam, ne yapıyım ki o'da benim aykırılığım. Gereksiz taramalardan kaçınsaydık da biliyorum ki bir baltaya sap, ya da bir sapa bala olamazdık. O'bir dönemdi bir açık kapıydı. Amcası, dayısı olan içeri girdi. Bizler se başkayerlere sığındık. Kimimiz memur oldu. Kimimiz işçi... Kimimiz mimar oldu, kimimiz dişçi ama önemlisi onbeş yirmisi hariç bu işten para kazanamadı. Hiç kimseleri bunun bir meslek olduğuna inandıramadı. Meslek olması para kazandıramaması bir yana, sanatçı sınıfına bile İbrahimler, Sibeller, Mahsunlar, Asenalar girdi.

Bağlıyorum efendim. Hemde bu konuyu bir daha suskun kalmayı düşünerek bağlıyorum. Eli öpülesi ustalarımız. Bizim üst jenerasyonumuzun çizerleri; Semihler, Turanlar, Bedriler ve ebediyete intikal etmiş, karikatürde medyatik olup para kazanmış bil cümle ağabeylerimiz size seslenmenin tarihi kaçmış olabilir. Çalıştığınız gazetelerde yeni çizerlerin topluma kazandırılması adına, bu işin meslek sayılması adına ne çaba gösterdiyseniz lütfen söyleyiniz. Çok güzel çizgilerle topluma verdiğniz mesajlar adınız ile özdeşleşti o'kadar. Akbaba dan sonra radikal mizah dergisi yaratabilseydiniz bizler de onu tıpkı sizin Akbaba'yı yaşattığınız gibi yere göğe sığdıramazdık. anımızla, kanımızla yaşatırdık.

Oğuz Aral'ın ödül gecesinde sevgili Tayfun Talipoğlu'nun konuşmaları anlıyana, davul zurna kadar hoplatıcıydı. Ne demişti sevgili Tayfun "Biz doğduk büyüdük siyaset sahnesinde Demirel, Ecevit, Erbakan, Türkeş gibi isimler vardı. Biz elli yaşına geldik onlar hala gündemden düşmedi diyoruz. Ya köşesinde azanlar ve çizenler... Sizler de onlar kadar eskisiniz sizler de bu arenadada başkalarını istemeyecek kadar bencilsiniz." dedi. Galiba pek anlayamadılar. İşte meslek olamayışımızın sırrı burada saklı...

O'siyaset özürlüleri bile, ülkeye pramatüre de olsa bir sürü siyasi kazandırdı. Sanatçı diye anılan bir sürü şarkıcı, türkücü bile vokalistlerini lanse ettiler. Ya siz sevgili ustalarımız...? Oğuz Aral gibilerini tenzih ediyorum. Bu ödülün de ona çok yakıştığını düşünüyorum. Ya sizler kimleri kazandırdınız...? Bazılarımız bir yarışmadan gelen bir plaket ile övünüyoruz. Çoğumuz ise ezilmemek için taşların arasına saklanan karıncalara benziyoruz. Lütfen artık gereksiz taramalardan kaçının.

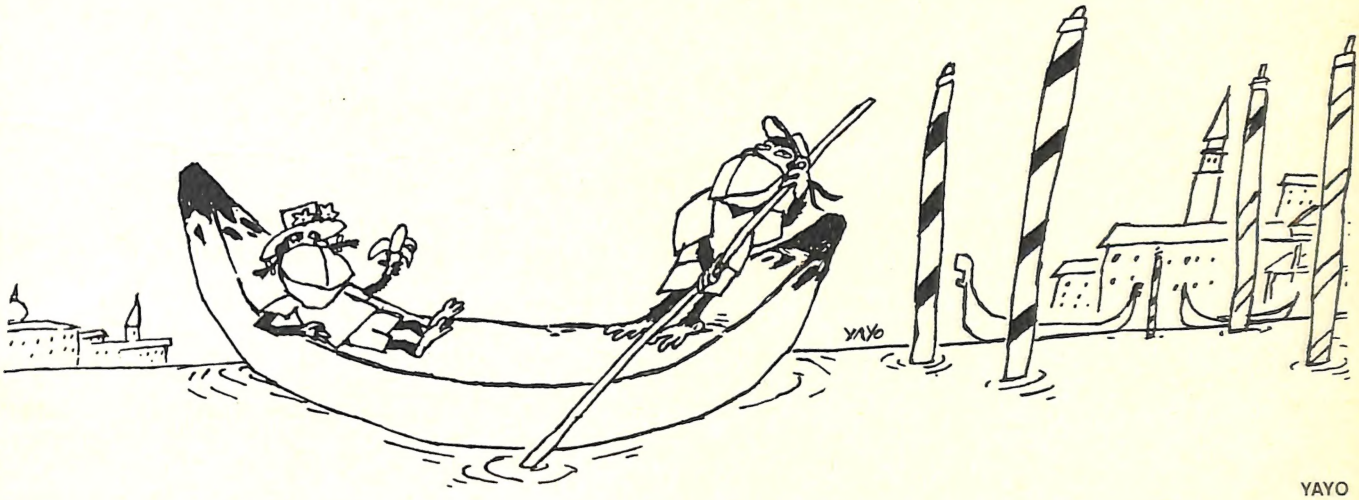

YAYO

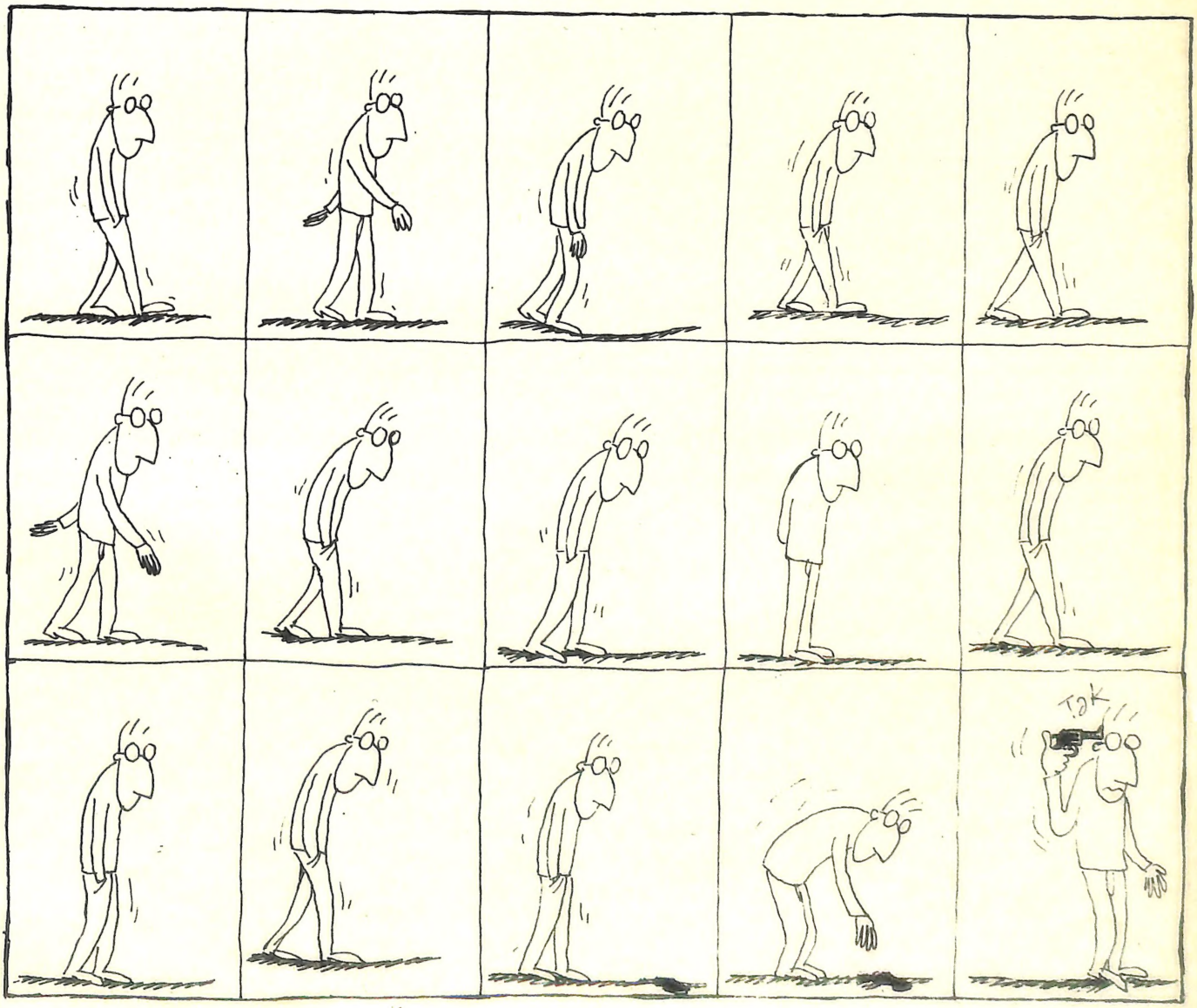

ŞENOL BEZCİ

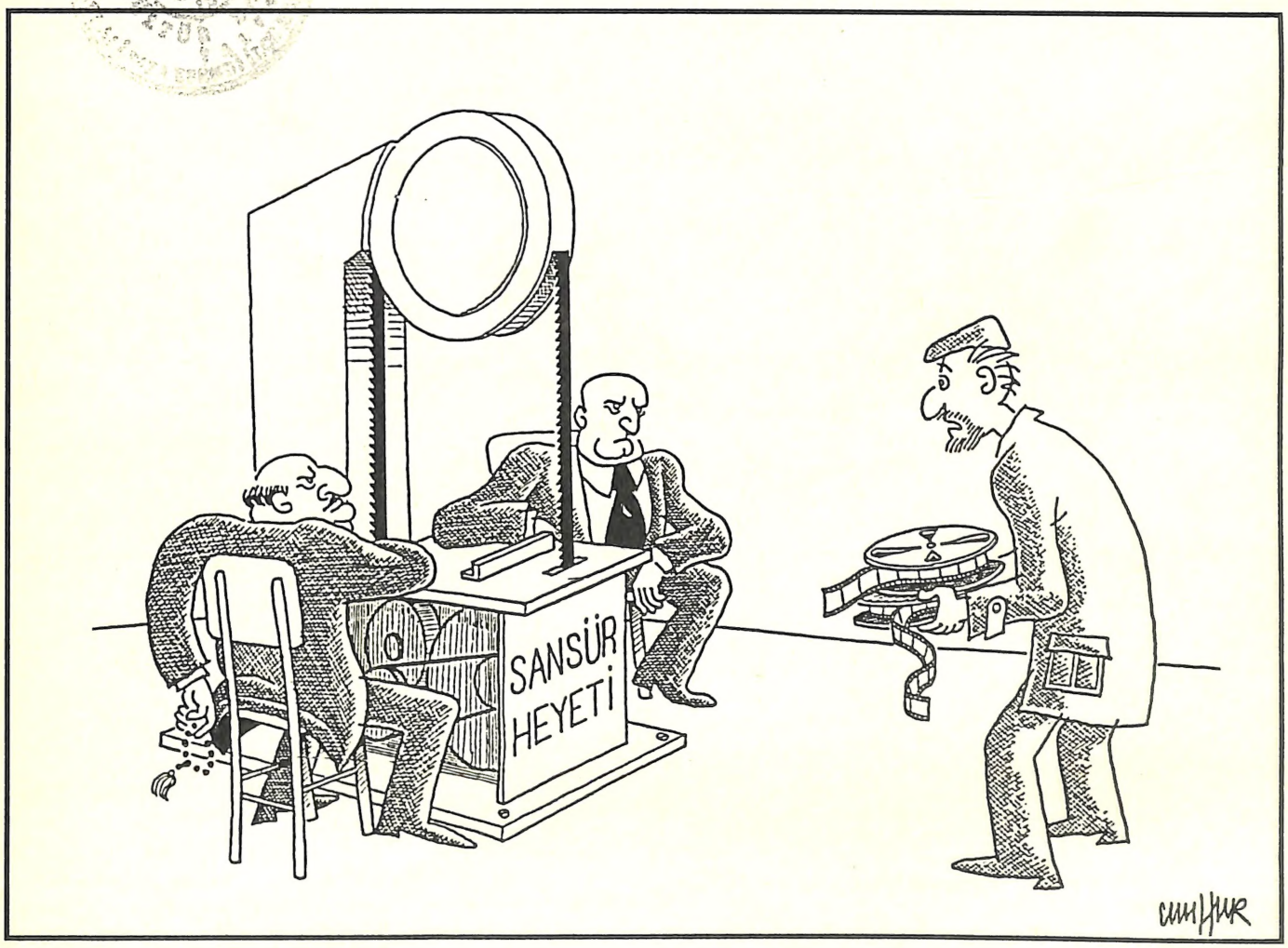

CUMHUR GAZİOĞLU

GÜNGÖR KABAKÇIOĞLU — ÇEVREMDEKİLER

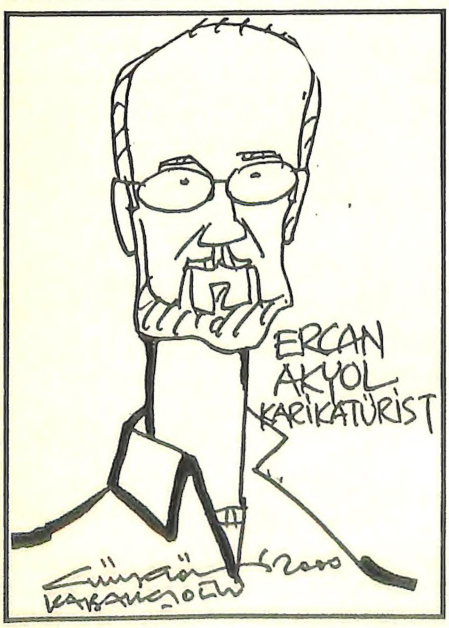

ÖZEROL
ÖZDEMİR
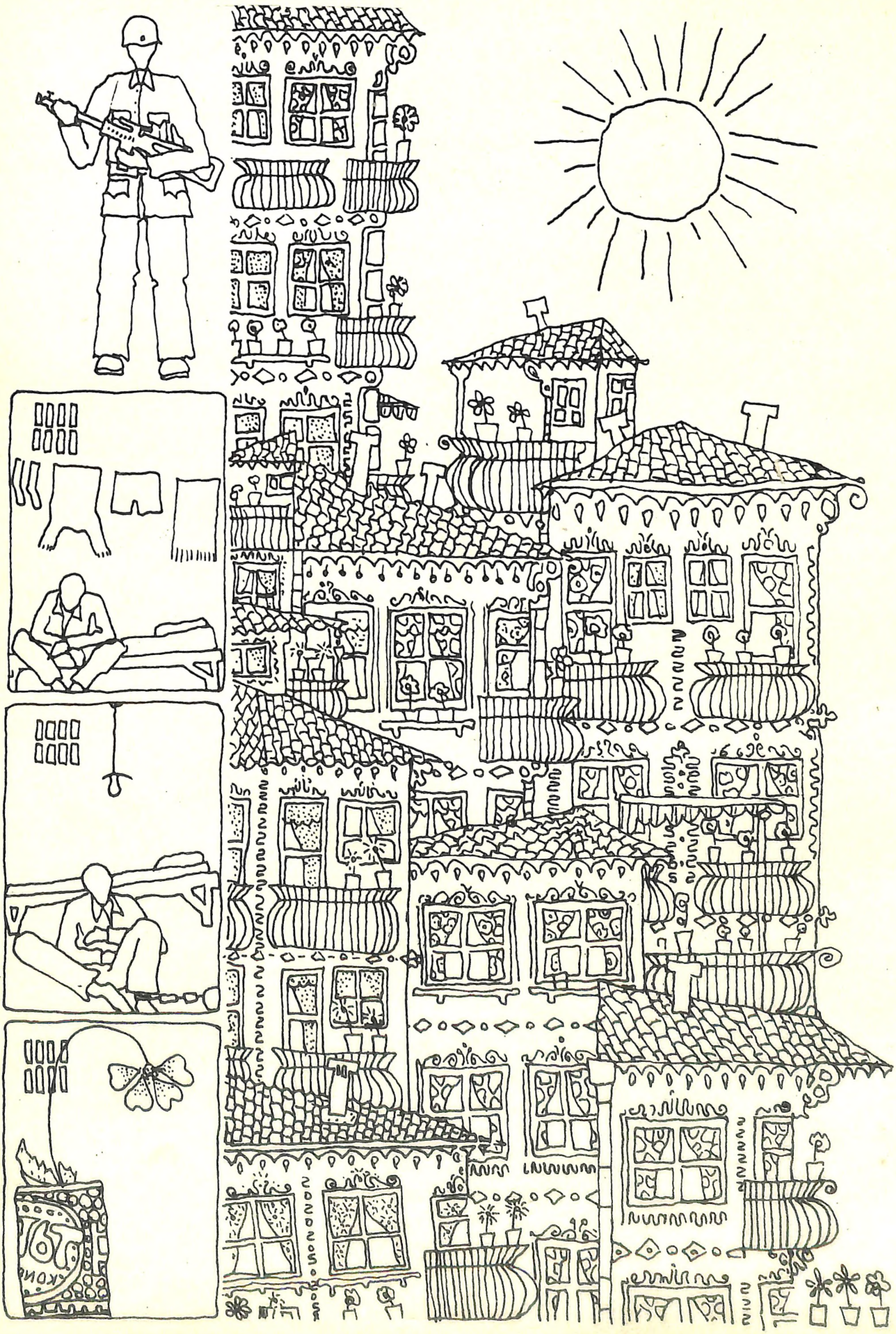
MEHMET SÖNMEZ